

Les 2: Op zoek naar de schat

60-90 minuten

Lesinhoud

Aan de hand van het mysterieus rijmpje dat Jorik van de non kreeg, heeft Jorik een kaart vol aanwijzingen gemaakt die leidt naar de schat. Leerlingen zoeken op locatie naar de verstopplek van de schat. Met raadsels en opdrachten puzzelen ze de plek bij elkaar. Lukt het hen de plek van de schat te vinden?

Locaties: Oude tolhuis, bij de Laurentiuskerk.

Lesdoelen

De leerlingen zijn zich bewust van de lokale middeleeuwse geschiedenis en de sporen die daarvan te zien zijn. Zij leggen verbanden tussen vroeger en nu. Ze gebruiken een plattegrond en doen opdrachten om hun weg te vinden.

Nodig tijdens de les

Bijlage 2: speurvel/ schatkaart

Potloden, klembordjes

Video ter afsluiting: museumdirecteur Henk Westra: <https://youtu.be/NnYbR1n2DdA>

Vorbereiding op de les

- Print voor iedere leerling bijlage 2.
- Zorg voor voldoende begeleiding bij de zoektocht.
- Bepaal de fietsroute. Welke route is het handigst om in ieder geval langs het Oude Tolhuis (Sandtlaan) en de Laurentiuskerk te komen?

Tip: tijd over? Fiets dan ook even langs het Merovechpark in Rijnsburg.

- Voor terugkomst op school: zet de video klaar.

Inleiding: op zoek naar de schat

In de gemeente Katwijk zijn nog een aantal sporen gevonden uit de Middeleeuwen. Sommige sporen zijn nog te zien, bijvoorbeeld in het museum in Rijnsburg of gewoon buiten op straat. Andere verwijzingen bestaan uit straatnaambordjes of informatieborden.

Vertel de klas voorafgaand aan deze les dat jullie langs de middeleeuwse sporen de vindplaats van de zilverschat proberen te zoeken die Jorik toevertrouwd kreeg van de non. De non schreef een briefje met een mysterieus rijmpje dat de vindplaats van de schat verradt. Dit briefje is alleen vies geworden en zit vol vlekken, zodat je veel niet meer kunt lezen. Jorik maakte er een kaart vol aanwijzingen bij. Aan de hand daarvan kun je het briefje weer compleet maken en de schat vinden. Het museum van Rijnsburg wil de schat heel graag veilig stellen en de klas gaat helpen.

Leerlingen zoeken de vindplaats van de schat aan de hand van de kaart met aanwijzingen die Jorik maakte (zie bijlage 2). Bekijk samen de schatkaart van Jorik.

Opdracht: los het mysterie op

De schatkaart werkt als volgt:

- Er zijn twee plekken in de gemeente waar aanwijzingen te vinden zijn: bij de Laurentiuskerk en omgeving en bij het Oude Tolhuis aan de Sandtlaan.
- Bezoek beide plekken. Indien er niet veel tijd is: bezoek in ieder geval het gebied bij de Laurentiuskerk en bekijk het Oude Tolhuis bijvoorbeeld via afbeeldingen op internet.
- Splits de klas op in kleine groepjes. Elk groepje start op een andere plek, zodat ze elkaar niet te veel in de weg lopen.
- Op een aantal plekken rondom de kerk zijn vragen en opdrachten op te lossen. De antwoorden en oplossingen vullen de leerlingen in op het briefje van de non, dat vol vlekken zit (zie voor speurblad/schatkaart bijlage 2). Op de invulbalkjes staan bij sommige letters nummers. Die corresponderen met nummers op het beschadigde briefje van de non. De leerlingen vullen daar de letters in en maken de boodschap van de non weer compleet.
- Met deze boodschap kunnen ze de plaats van de schat vinden.
- Gevonden? De leerkracht zegt dat het heel fijn is dat het gelukt is en dat hij/ zij het museum zal inlichten. (Voor op school is er nog een video beschikbaar waarin een museummedewerker de leerlingen bedankt voor hun hulp, laat zien dat ze de schat hebben gevonden en dat die in de collectie van het museum wordt opgenomen).

Afsluiting: bedankt!

Terug op school bekijk je de video waarin de museummedewerker vertelt dat de schat gevonden is.

Bespreek de zoektocht nog even na: was de verstopplaats makkelijk te vinden? Waardoor waren leerlingen het meest verrast, wat verbaasde hen, waarover zouden ze nog meer willen weten?

TIP! Extra mogelijkheden: gast in de klas

Je kunt een gastdocent in de klas uitnodigen, die over een bepaald onderdeel van de middeleeuwse geschiedenis in de gemeente Katwijk vertelt. Ook kun je een gastdocent bij het Oude Tolhuis op locatie uitnodigen. Zie voor namen en contactgegevens gastdocenten bijlage 4.

Of maak een afspraak met één van de musea voor een bezoek (zie bijlage 6 voor contactgegevens musea).

Bijlage 2a: Schatkaart Jorik (bij les 2)

Zoek de schat van de abdij
Beantwoord eerst de vragen op de kaart. Daarna kun je het briefje ontcijferen en ontdek je waar de zilverschat begraven ligt!

Katwijk

Rijsburg

HEB JE ALLE VRAGEN BEANTWOORD? ONTCIJFER DAN DIT BRIEFJE

Het briefje dat Jorik van zuster Agnes kreeg, is teruggevonden! Het is helaas bijna niet meer te lezen. Schrijf de gevonden letters in het vakje met het juiste nummer en lees waar je de zilverschat kunt vinden.

Bij de Dit en de sp af

BIJ HET OUDF TOEHUIS
Welk dier is een overblijfsel van het oude kasteel?
[] [] [] [] [] [] [] []
Waar lees je de naam van het oude kasteel?
[] [] [] [] [] [] [] []

BIJ HET STANDBEELD
Welke 2 dieren vind je bij het monument?
[] [] [] [] [] [] [] []
[] [] [] [] [] [] [] []
Floris was graaf van Holland en Zeeland, en heet van ...
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

ZUKANT TOREN
Van wat tel je er hier af aan de zijkant, aan de kant van Floris?
[] [] [] [] [] [] [] []
Hoeveel resten van zuilen oel je?
[] [] [] [] [] [] [] []

ETALAGE VAN HET MUSEUM
Hoeveel torens had de abdij oorspronkelijk?
[] [] [] [] [] [] [] []
Welke rechtehoekige overblijfsel van de abdij zie je liggen?
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

TEKST OP DE BOGEN
J Hetzelfde woord met drie betekenis ...
[] [] [] [] [] [] [] []

TEKSTPANELEN
Personen die richte de abdij op.
Welk dier heeft zij in haar handen?
[] [] [] [] [] [] [] []
Hoeveel bazinnen (abdisen) zijn er geweest?
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Welke kleur dragen de nonnen voornamelijk?
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Wat is het rondje met de namen op de Pauselijke oorkonde?
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

MUSEUM
Hoeveel graven rusten hier?
[] [] [] [] [] [] [] []
Welke naam komt twee keer voor?
[] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Welk dier zie je?
[] [] [] [] [] [] [] []

De schat van de abdij

! Zie volgende pagina voor grote weergave van de schatkaart (om uit te printen voor de leerlingen) !

Zoek de schat van de abdij

Beantwoord eerst de vragen op de kaart. Daarna kun je het briefje ontcijferen en ontdek je waar de zilverschat begraven ligt!

Katawijk

BIJ HET OUDE TOLHUIS

Welk dier is een overblijfsel van het oude kasteel?

5	10	34	
---	----	----	--

Waar lees je de naam van het oude kasteel?

21	20		
----	----	--	--

BIJ HET STANDBEELD

Welke 2 dieren vind je bij het monument?

3	22		2
---	----	--	---

37		12	9
----	--	----	---

Floris was graaf van Holland en Zeeland, en heer van ...

14	19	17	6	29
----	----	----	---	----

ZIJKANT TOREN

Van wat tel je er hier 26 aan de zijkant, aan de kant van Floris?

	7	1	28
--	---	---	----

Hoeveel resten van zuilen tel je:

		24
--	--	----

TEKSTPANELEN

Petronella richtte de abdij op. Welk dier heeft zij in haar handen?

15		23	
----	--	----	--

Hoeveel bazinnen (abdisen) zijn er geweest?

	27		26		18
--	----	--	----	--	----

Welke kleur dragen de nonnen voornamelijk?

	13	25
--	----	----

Wat is het rondje met de namen op de Pauselijke oorkonde?

40		32		31
----	--	----	--	----

TEKST OP DE BCGEN

Herzelfde woord met drie betekensen ...

11			4
----	--	--	---

MAUSOLEUM

Hoeveel graven rusten hier?

	30	
--	----	--

Welke naam komt twee keer voor?

	38	16	39	35
--	----	----	----	----

Welk dier zie je:

			8
--	--	--	---

ETALAGE VAN HET MUSEUM

Hoeveel torens had de abdij oorspronkelijk?

36		
----	--	--

Welke rechthoekig overblijfsel van de abdij zie je liggen?

	39		42	41
--	----	--	----	----

Bij de Dit

HEB JE ALLE VRAGEN BEANTWOORD? ONTCIJFER DAN DIT BRIEFJE

Het briefje dat jorik van zuster Agnes kreeg, is teruggevonden! Het is helaas bijna niet meer te lezen. Schrijf de gevonden letters in het vakje met het juiste nummer en lees waar je de zilverschat kunt vinden.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42

en de op af

